

Saplingbladet

VINTER 2024

Bakom kulisserna

Följ med
oss på en
SPOTIFY tur!

Artisteri och
arbetet på
SONY RECORDS

VINN
BIOBILJETTER!
s. 26

Saplingbladet

Välkomna till Saplingbladet, tidningen där era röster hörs!

Hej alla läsare! Nu när vi närmar oss slutet av 2024 är det en perfekt tid att stanna upp och reflektera över året som gått. För oss på Saplingbladet har det varit ett otroligt händelserikt och inspirerande år – ett år fyllt av möten, berättelser och nya möjligheter.

Under året har vi fått besöka coola företag, träffa artister som inspirerar, sportstjärnor som kämpar för sina drömmar och influencers som vågar vara sig själva och inspirerar andra att göra detsamma. Deras berättelser har visat oss att det alltid går att hitta nya vägar framåt, även när det känns svårt, och att det är okej att våga drömma stort.

Men det som gör Saplingbladet unikt är ni – våra läsare. Ni har inte bara följt oss under året, ni har också delat med er av idéer, önskemål och frågor som har hjälpt oss att bli ännu bättre. Stort tack för ert engagemang och ert stöd!

Jag vill också rikta ett extra stort tack till Vanja Charamal och Mirna Afram Janani. Utan er passion, hårda arbete och kreativitet hade Saplingbladet aldrig blivit det vi är idag. Ni är en viktig del av vår resa, och jag är så tacksam för allt ni gör.

Mirna Afram Janani
Barnansvarig
mirna@sapling.se

Vanja Charamal
Grafisk formgivare
vanja@sapling.se

Ali Janani
Ansvarig utgivare
ali@sapling.se

Nästa år kommer att bli ännu mer spännande. Stiftelsen Sapling (www.stiftelsensapling.se) kommer att ta över ansvaret för Saplingbladet. Stiftelsen har ett viktigt uppdrag: att skapa möjligheter för unga som vill drömma, skapa och utvecklas. Gå gärna in på Stiftelsens hemsida och läs om vårt arbete – jag är säker på att ni kommer att känna er lika inspirerade som jag.

Men nu vill jag vända mig direkt till dig som läser detta.

- Vad har du lärt dig under 2024?
- Vilka ögonblick under året har gjort dig glad, stolt eller modig?
 - Vilka utmaningar har du tagit dig igenom – även när det var tufft?

Det är så lätt att rusa vidare i livet och glömma bort allt vi faktiskt åstadkommer. Så ta en stund nu, i slutet av året, och fundera över dina egna styrkor och drömmar. Tänk också framåt: Vad vill du göra under 2025? Vad vill du bli bättre på? Vilken dröm vill du börja jobba mot?

För att hjälpa dig på den resan har jag skrivit boken 365 dagar för dig, av dig. Det är en bok fylld med tankar, frågor och små utmaningar för

varje dag på året. Den är till för dig som vill reflektera, inspireras och bli mer av dig själv – varje dag.

Till dig som firar jul – jag hoppas att du får en riktigt fin och mysig jul tillsammans med familj och vänner. Till dig som inte firar – jag önskar dig en skön och avkopplande ledighet, fylld med tid för dig själv och det som gör dig glad. Och till alla er – jag önskar ett riktigt gott nytt år!

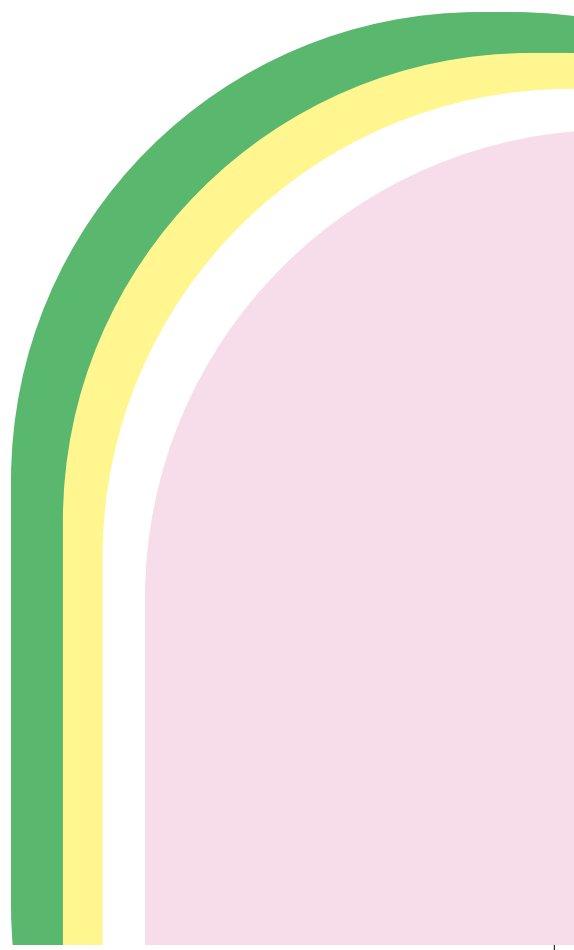
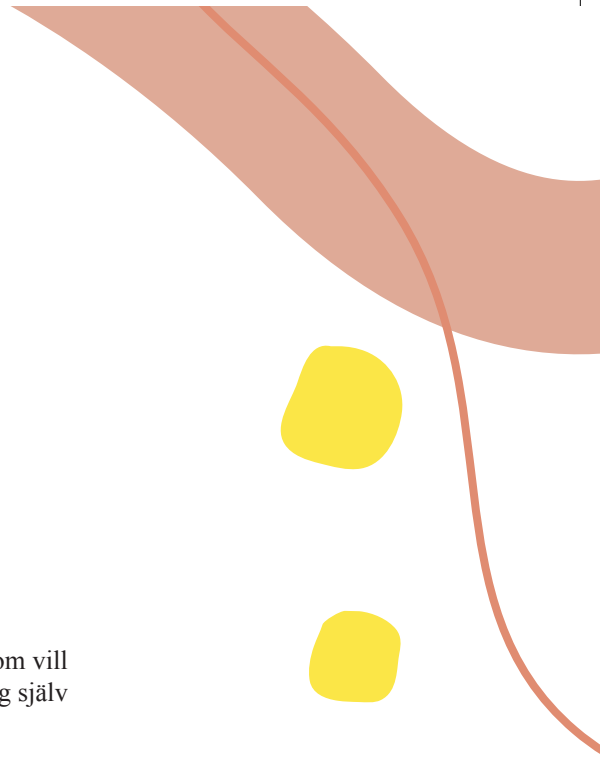
Låt oss göra 2025 till ditt år. Våga drömma stort, våga tro på dig själv och kom ihåg: du är starkare än du tror och dina drömmar är värda att kämpa för. Vi på Saplingbladet kommer att finnas här för att inspirera, stötta och dela fler berättelser som kan hjälpa dig på vägen.

Tack för att ni har varit med oss under 2024. Vi ser fram emot att fortsätta den här resan tillsammans med er nästa år!

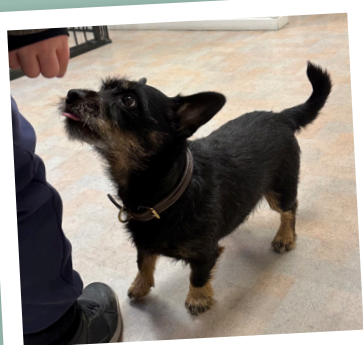
Med värme, inspiration och tacksamhet,

Ali Janani

Ansvarig utgivare, Saplingbladet

INNEHÅLL

HUNDDAGIS s.6

SONY MUSIC s.12

SPOTIFY s.16

JULBAK s.24

6. EN DAG PÅ HUNDDAGIS

Lek, bus och massor av kärlek väntar!

8. NATURENS VINTEREXPERTER

Hur överlever djur och växter i den kalla vintern?

10. MUSIKBRANSCHEN: FÖRR OCH NU

Från vinylskivor till streamingplattformar – vi utforskar musikbranschens resa genom tiderna och hur den har förändrat våra liv.

12. SONY MUSIC: FRÅN DRÖMMAR TILL VERKLIGHET

Läs om hur drömmar förvandlas till verklighet hos Sony Music och deras roll i att skapa morgondagens musikstjärnor.

16. VAD ÄR SPOTIFY OCH HISTORIEN BAKOM FÖRETAGET

Hur gick Spotify från en idé i Sverige till att revolutionera musikvärlden? Vi berättar historien bakom det globala fenomenet.

19. ROLIGA FAKTA

Visste du att chokladfrukten smakar som kakao? Upptäck fler oväntade och roliga fakta som kommer överraska dig!

22. JULPYSSEL

Skapa magisk julstämning med enkla och kreativa pysselidéer för hela familjen.

24. JULBAK

Doften av nybakat hör julen till! Här hittar du klassiska recept och nya favoriter att testa i julstöket.

26. VINTERBINGO

Sprid glädje och gör gott i vinter! Utmana dig själv eller din familj att utföra goda gärningar – kanske skotta snö åt grannen eller bjuda någon på fika? Får du bingo har du chansen att vinna biobiljetter!

DIN HÖRNA!

Vi vill höra från dig!

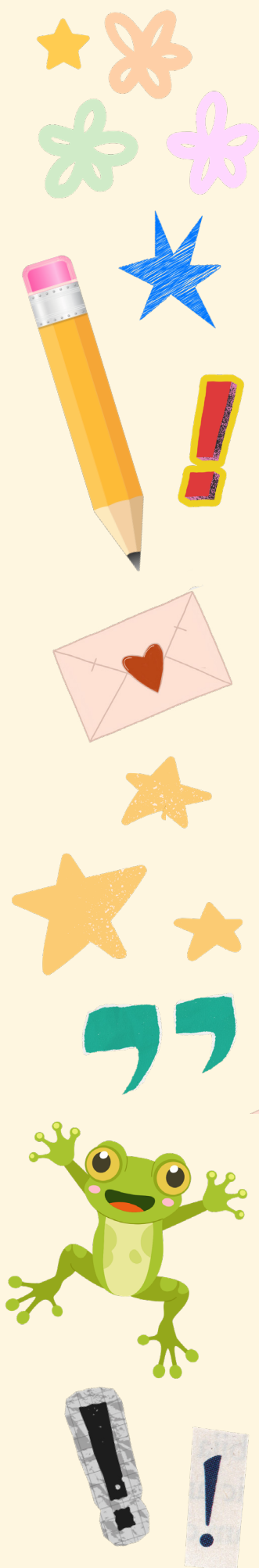
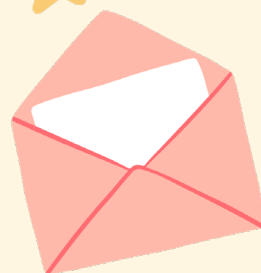
Älskar du att skriva eller rita? Har du en historia, dikt, eller kanske ett brev du vill dela med dig av? Nu har du chansen att bli publicerad i vår tidning!

Vi letar efter allt från spännande äventyrsberättelser till roliga skämt, tankvärda dikter och inspirerande brev. Kanske har du en teckning du vill visa upp? Eller vill du berätta om något spännande som hänt i ditt liv?

Så här gör du:

1. Skriv eller rita det du vill dela med dig av.
2. Skicka det till oss på saplingbladet@sapling.se.

Ditt bidrag kan vara långt eller kort – alla är välkomna! Skriv om något du tycker om, något roligt som hänt, eller varför inte påhittade äventyr? Rita en teckning som gör dig glad eller visar något du tycker om. Vi ser fram emot att läsa och se vad just **DU** vill dela med dig av!

En dag på hunddagis

Hur ser livet ut för hundar som spenderar sina dagar på ett dagis? Vi besöker Amanda, som har arbetat på ett hunddagis i 2,5 år, och får en inblick i vardagen bakom kulisserna. Med över 30 fyrbenta vänner att ta hand om varje dag är det en plats fylld av lek, promenader och kärlek – men också utmaningar. Här berättar Amanda om jobbet, glädjen i att möta glada hundar varje morgon och vikten av att hitta rätt balans för varje individ.

TEXT: SKYDDADE PERSONUPPGIFTER FOTO: PRIVAT

Vad heter du och hur länge har du jobbat här?

Jag heter Amanda och har jobbat här i 2,5 år.

Kan du berätta hur en dag här ser ut för er?

Dagen börjar med att vi tar emot hundarna på morgonen. Sedan lämnar vi dem på deras rum. Därefter sätter vi ihop trevliga promenadgrupper så att hundarna får gå ut på promenad eller leka i vår stora rasthage. Efter det vilar och äter hundarna lunch, och därefter har vi själva lunch. På eftermiddagen tar vi ut hundarna igen innan det är dags för dem att gå hem.

Hur många hundar promenerar ni med samtidigt?

De små brukar vi gå 10 stycken per person, medan de stora inte är fler än 6 per person. Det blir för svårt att hantera annars, och risken finns att man åker omkull.

Vad är det roligaste med ditt jobb?

Det bästa är alla glada hundar. De är alltid glada att se oss på morgonen, och lika glada när de går hem. Det är mycket glädje i att jobba här.

Vad är det tråkigaste eller jobbigaste med ditt jobb?

Det svåraste är när en hund är sjuk och inte mår bra, särskilt om hundägaren inte förstår det. Man vill alltid hundens bästa, men ibland kan det vara svårt att få ägaren att hålla med om vad som är bäst.

"Det bästa är alla glada hundar".

Hur många hundar passar ni varje dag?

Vi har lite över 30 hundar som är inskrivna, men oftast är det runt 25 här eftersom några är lediga.

Hur länge har ni funnits och har det alltid varit ett hunddagis?

Nuvarande ägare har drivit dagiset i ett år, men det har funnits här i ungefär 10 år. Förutom dagis har det även varit hundvakt, pensionat och smådjurspensionat tidigare.

Är alla hundar välkomna hos er?

Nej, vi tar inte emot hundar som bits eller som är väldigt stressade, eftersom de kanske inte mår bra av att vara här. Vi är nogga med att välja hundar som passar in.

Hur många personer arbetar här på dagiset?

Vi är fyra personer som jobbar här.

Vilken är den mest populära rasen ni passar? Vi har många små raser, till exempel pomeranian, som är väldigt populära.

NATURENS VINTER

När snön faller och kylan biter till är vissa djur i sitt esse! De har speciella knep för att hålla sig varma och hitta mat i de allra kallaste miljöerna. Här möter vi några av naturens bästa vinterexperter – från isbjörnar till fjällrävar – som visar att kyla inte är ett hinder!

TEXT: SKYDDADE PERSONUPPGIFTER FOTO: PEXELS

Isbjörn – Kung över Arktis

Isbjörnen är kanske det mest kända djuret i de kalla polartrakterna. Deras tjocka päls och ett lager fett under huden hjälper dem att hålla värmen i de iskalla vindarna på Arktis. Isbjörnar är mästare på att jaga sälar och kan simma långa sträckor i det kalla vattnet. Deras vita päls gör att de smälter in med snön och isen – perfekt kamouflage!

Varg – Vinterjaktens expert

Vargar är tuffa och anpassade för att klara av kalla vintrar, särskilt i Nordamerika, Sibirien och norra Europa. De har tjock päls som blir extra fluffig på vintern, vilket skyddar dem mot kylan. Vargar lever i flockar och jagar tillsammans, vilket gör att de kan ta ner stora byten, även i djup snö. Deras stora tassor fungerar nästan som snöskor och hjälper dem att röra sig lättare på snön.

Sibirisk tiger – Snöns hemliga jägare

Den sibiriska tigern, också kallad Amurtiger, lever i Rysslands kalla skogar och är världens största kattdjur. De har en tjock päls som skyddar dem från kylan och kraftiga tassor som hjälper dem att smyga tyst genom snön. Sibiriska tigrar jagar hjortar och vildsvin och är fantastiska jägare även i svår terräng och kyla.

Kejsarpingvin – Antarktisk modiga överlevare

Kejsarpingviner är kända för sitt otroliga tålamod och uthållighet i Antarktisk iskalla klimat. Under vintern står de i stora grupper och turas om att stå i mitten för att hålla värmen. Pappa-pingvinerna tar hand om äggen och värmer dem på sina fötter under magen, medan mammorna simmar ut för att leta mat. Deras fjäderdräkt är så tät att nästan inget vatten eller kyla når huden.

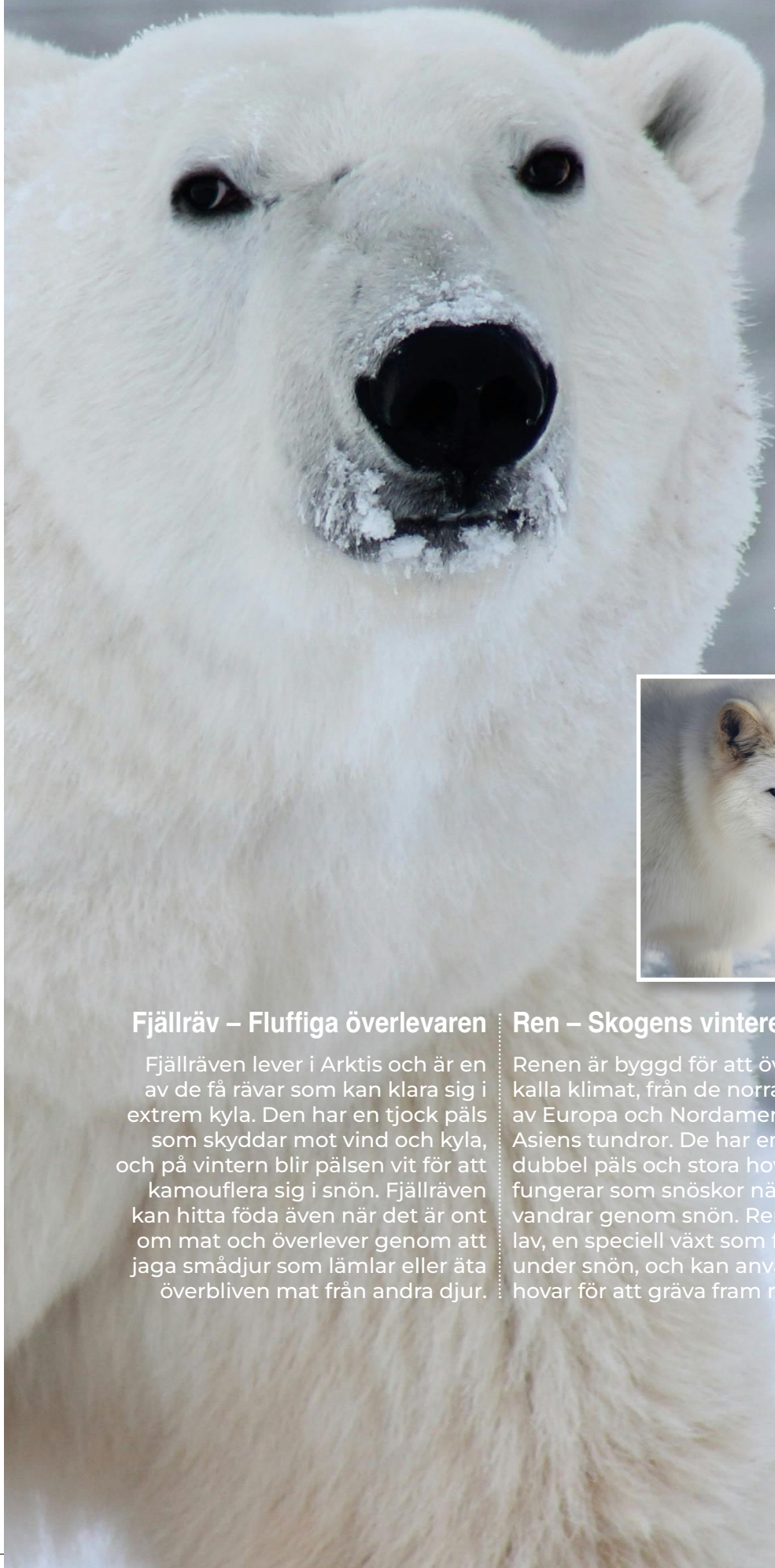

Visste du? Kejsarpingviner kan dyka djupare än många andra fåglar – upp till 500 meter!

Visste du? Vargar kan yla för att kommunicera med sin flock – ylandet hörs långt genom de tysta, vintriga skogarna.

REXPERTER

Visste du? Isbjörnars päls är egentligen genomskinlig, och deras hud är svart! Den mörka huden hjälper dem att behålla värmen.

Visste du? Fjällräven kan höra sina byten under snön och dyker ner för att fånga dem. En riktigt imponerande teknik!

Fjällräv – Fluffiga överlevaren

Fjällräven lever i Arktis och är en av de få rävar som kan klara sig i extrem kyla. Den har en tjock päls som skyddar mot vind och kyla, och på vintern blir pälsen vit för att kamouflera sig i snön. Fjällräven kan hitta föda även när det är ont om mat och överlever genom att jaga smådjur som lämlar eller äta överbliven mat från andra djur.

Ren – Skogens vinterexpert

Renen är byggd för att överleva i kalla klimat, från de norra delarna av Europa och Nordamerika till Asiens tundror. De har en tjock, dubbel päls och stora hovar som fungerar som snöskor när de vandrar genom snön. Renen äter lav, en speciell växt som finns under snön, och kan använda sina hovar för att gräva fram mat när

Visste du? Renens nos är anpassad för att värma upp den kalla luften innan den når lungorna!

Musikbranschen:

Från vinyl till streaming

Vad är musik egentligen? Musik är något som vi lyssnar på, dansar till, och sjunger med i. Men visste du att musikbranschen, alltså hur musik skapas och sprids, har ändrats jättemycket genom åren?

TEXT: SKYDDADE PERSONUPPGIFTER FOTO: PEXELS

Musik förr i tiden: När man köpte skivor

Vinylskivor och grammofoner

För ungefär 50–60 år sedan, innan internet fanns, var vinylskivor det vanligaste sättet att lyssna på musik hemma. Vinylskivan är en stor, svart och rund skiva som spelas upp med hjälp av en grammofon. När nålen placerades på skivans spår började musiken spelas. Många samlade vinylskivor från sina favoritartister och hade hyllor fyllda med dessa skatter.

Vinylskivor var dock ömtåliga; ett litet repat spår kunde förstöra ljudupplevelsen. Samtidigt ansåg många att ljudet från vinyl var mer "äkta" än dagens digitala musik, vilket än idag skapar en nostalgisk charm kring formatet.

Kassettband och mixband

Under 1970- och 1980-talet blev kassettband allt mer populära. De var mindre och lättare att bära med sig än vinylskivor, och man kunde till och med spela dem i bilen. En av de stora

fördelarna var att man kunde skapa egna "mixband" där favoritlåtar spelades in i en personlig ordning.

- **Mixband** blev ofta gåvor till vänner och familj, eller en romantisk gest till någon man tyckte om.
- **Kassettband** gjorde musiken mer mobil, vilket förändrade sättet människor lyssnade och delade musik på.

CD-skivornas tid

Vad är en CD-skiva?

På 1980-talet introducerades CD-skivorna (Compact Discs), som snabbt ersatte kassettbanden. CD-skivorna var mindre, lättare och kunde hålla mycket mer musik i digitalt format. De erbjöd dessutom högre ljudkvalitet, och det gick att välja låtar utan att behöva spola fram eller tillbaka.

Under 1990- och 2000-talet blev det populärt att samla på CD-skivor, precis som med vinyl tidigare. Många köpte hela album och förvarade dem i CD-ställ eller hyllor. Det var också vanligt att läsa CD-häftet som följde med, där artister ofta delade texter, tackade fans eller visade bilder från inspelningen.

Visste du att...

Spotify skapades i Sverige!

Många vet inte att Spotify, en av världens största musiktjänster, startades i Sverige. Grundarna Daniel Ek och Martin Lorentzon lanserade Spotify 2008 för att skapa ett enkelt sätt att lyssna på musik utan att behöva ladda ner den olagligt.

En superstjärna vid 13 års ålder

Billie Eilish slog igenom stort när hon bara var 13 år gammal med låten "Ocean Eyes." Hon spelade in låten tillsammans med sin bror i deras sovrum, och nu är hon en av de yngsta artisterna som har vunnit flera Grammys.

Förr och nu

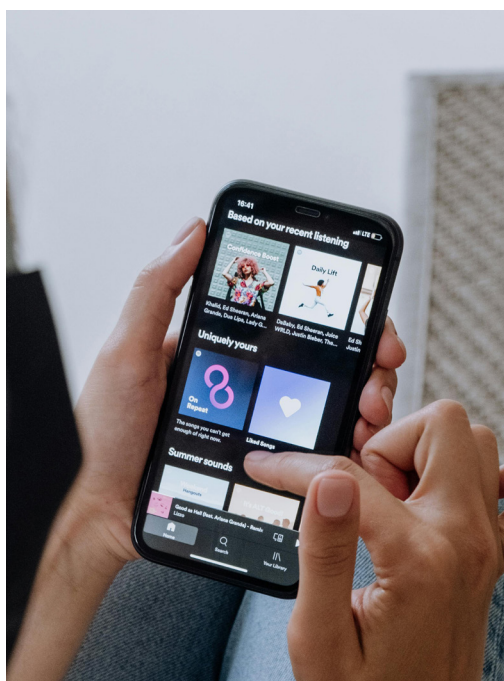
Streaming: Allt finns i mobilen!

Idag är streaming-tjänster som Spotify, Apple Music och YouTube det vanligaste sättet att lyssna på musik. Genom att streama spelas musiken direkt från internet istället för att vara sparad på en fysisk skiva eller ett band.

Skillnaden mellan att köpa och prenumerera

Idag behöver vi inte köpa enskilda album eller låtar som på CD-tiden. Istället prenumererar vi ofta på musiktjänster, vilket betyder att vi betalar en månadskostnad för att få tillgång till all musik på plattformen. För några kronor i månaden kan vi lyssna på oändligt mycket musik, vilket gör att vi kan höra nya låtar och favoritlåtar utan begränsningar.

Upptäckt av ny musik

Streaming har gjort det enklare än någonsin att upptäcka ny musik. Användare kan skapa egna spellistor och dela dem med vänner, precis som mixband förr – men på några sekunder. Många plattformar erbjuder också skraddarsydda rekommendationer baserat på tidigare lyssnande.

Detta gör att lyssnare kan hitta nya artister och genrer från hela världen, samtidigt som artister får möjlighet att nå ut till fler fans snabbare än tidigare.

Vad säger experterna?

Vi pratade med representanter från Sony Music och Spotify om deras syn på musikbranschens utveckling. En representant från Sony Music berättade att det förr kunde ta veckor, eller till och med månader, för en artist att nå ut med en ny låt. Idag kan en låt spelas in på förmiddagen och släppas samma dag.

Spotify lyfte fram hur deras app gör det möjligt för lyssnare att enkelt upptäcka nya artister och musikstilar från hela världen, oavsett var de befinner sig.

Kan du berätta lite mer om dig själv och din bakgrund?

Jag heter Nisrit, är 29 år och kommer från Tensta i Stockholm. Jag pluggade ekonomi i gymnasiet, som jag inte gillade, men valde för framtida möjligheter. Efter studenten jobbade jag några månader i New York och mötte en Spotify-anställd, vilket väckte mitt intresse för musikbranschen. Tillbaka i Sverige studerade jag medie- och kommunikationsvetenskap och praktiserade på ett litet skivbolag med svenska rappare och R&B-artister. Därefter började jag på Warner Music och arbetade med artister som Miriam Bryant och Ed Sheeran.

Vad är det bästa med ditt jobb?

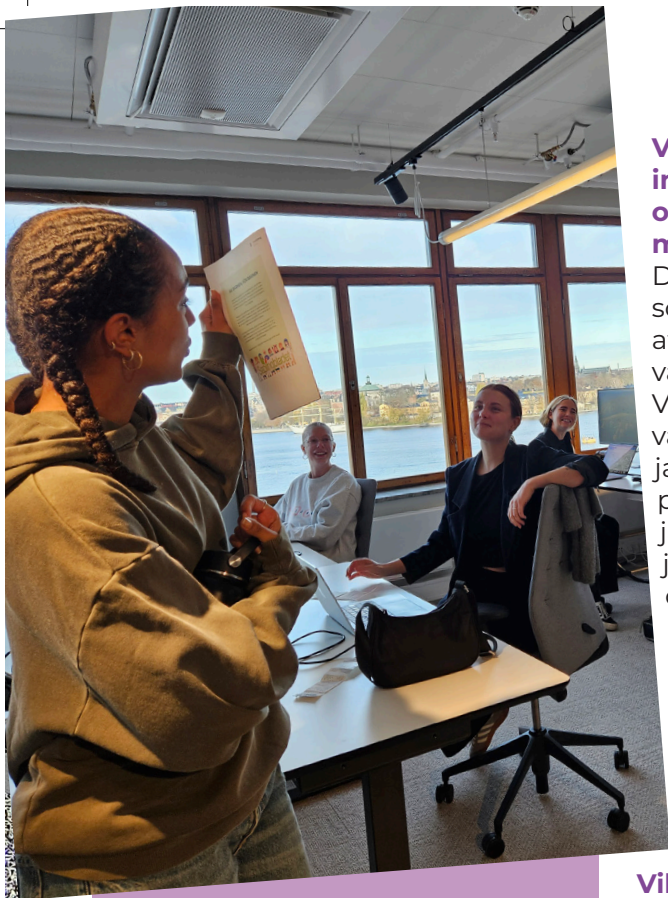
Det bästa är att jag får jobba så nära musiken. Jag är med artisterna från början i studio där man skapar och spelar in musik. Det är min favoritdel. Jag är också tacksam över att jag får jobba med något varje dag som jag tycker är kul och som ger folk glädje. Man mår bra av musik och det gör folk glada, så det är kul att jobba med något som bidrar med något positivt.

SONY MUSIC GROUP

Från drömmar till verklighet

Vi besökte Nisrit på Sony Music och fick höra om hennes spännande resa in i musikvärlden. Hon berättar om hur hon övervann utmaningar och vad som drivit henne att satsa på sin dröm. För alla unga som drömmer om musik berättar Nisrit vad som krävs för att lyckas och varför man aldrig ska vara rädd att våga försöka.

TEXT: SKYDDADE PERSONUPPGIFTER FOTO: PRIVAT

Hur ser en vanlig arbetsdag ut för dig?

Mitt jobb varierar mycket. Vissa dagar är jag i studion med artister som skapar och spelar in musik, andra dagar ägnas åt administrativt arbete som fakturor och planering inför musiksläpp. Som A&R (Artist & Repertoire) letar jag efter talanger på nätet, TikTok och Instagram, som jag kontakter och signerar till Sony. När de är här jobbar vi med producenter och låtskrivare för att skapa musik. En viktig del av mitt arbete är att uttrycka min åsikt, vilket ofta styr hur musiken blir.

Letar du efter nya artister hela tiden?

Ja, jag letar efter nya artister hela tiden. Jag jobbar främst med pop och hiphop, framförallt på svenska, men även en del på engelska.

Vad är den största utmaningen med ditt jobb?

Den största utmaningen är nog att vara tillgänglig dygnet runt för artister. Man behöver egentligen inte svara på allt och jag har vanliga arbetstider, men i och med att man jobbar i en sådan nära relation till folk så är det lätt hänt att gränserna suddas ut lite.

Vilka egenskaper eller intressen tycker du är viktiga om man vill jobba med musik eller bli artist?

Du behöver inte vara extremt social, men det är viktigt att kunna anpassa sig och vara det när det behövs. Varken min familj eller mina vänner skulle nog säga att jag är världens mest sociala person, men jag vet när jag behöver vara det för jobbet, och då kan jag vara det. Man behöver vara lite av en människoperson, så att andra tycker om dig, framförallt litar på dig och vill ha din åsikt. Det är viktigt att kunna vara bra med folk för att kunna jobba inom detta område.

Vilka misstag gör många nya artister för att slå igenom?

Det vanligaste misstaget är att tro att framgång kommer snabbt – att en låt ska bli en omedelbar hit. Det tar oftast tid, så tålamod och uthållighet är nyckeln. Många ger upp för tidigt eller lägger för lite tid på sociala medier. Även om musiken är bra, spelar det ingen roll om ingen hittar den.

Kan man skicka in musik till skivbolag utan att ha sociala medier?

Ja, det går att mejla oss sina demos. Jag arbetar med flera artister som i början inte hade sociala medier men som vi hjälpte att komma igång med det. Så länge musiken är bra kan vi lösa resten!

Har du stött på några hinder i ditt liv och hur tog du dig igenom dem?

Jag har mött många hinder. Den svenska musikbranschen är ganska sluten och det kan vara svårt att komma in om man inte har kontakter. För mig, som kvinna med en annan bakgrund från en förort, var det extra utmanande eftersom jag saknade de nätverk som många andra hade. Ibland måste man bevisa sig mer som kvinna för att bli tagen på allvar. Jag har tagit mig förbi

dessa hinder genom att kämpa på och hitta alternativa vägar.

Finns det något speciellt råd du skulle vilja ge till unga som drömmer om en karriär inom musik?

Det fungerar som i de flesta andra intressen eller branscher, men mitt råd är att våga satsa på det man vill göra.

“Var inte rädd för att misslyckas eller göra misstag.

Det är alltid svårt i början, men om man gör något man tycker om blir det roligare med tiden. Så våga ta steget och tänk inte för mycket på vad som kan gå fel.

Vad skulle du säga till någon som vill jobba i musikbranschen men saknar modet?

Bara kör. Det värsta som kan hända är att någon säger nej. När man inser att ett nej inte är så farligt blir det mycket lättare att fortsätta. Ta för dig och om ett nej kommer, gå vidare och försök igen. Till slut kommer någon att säga ja.

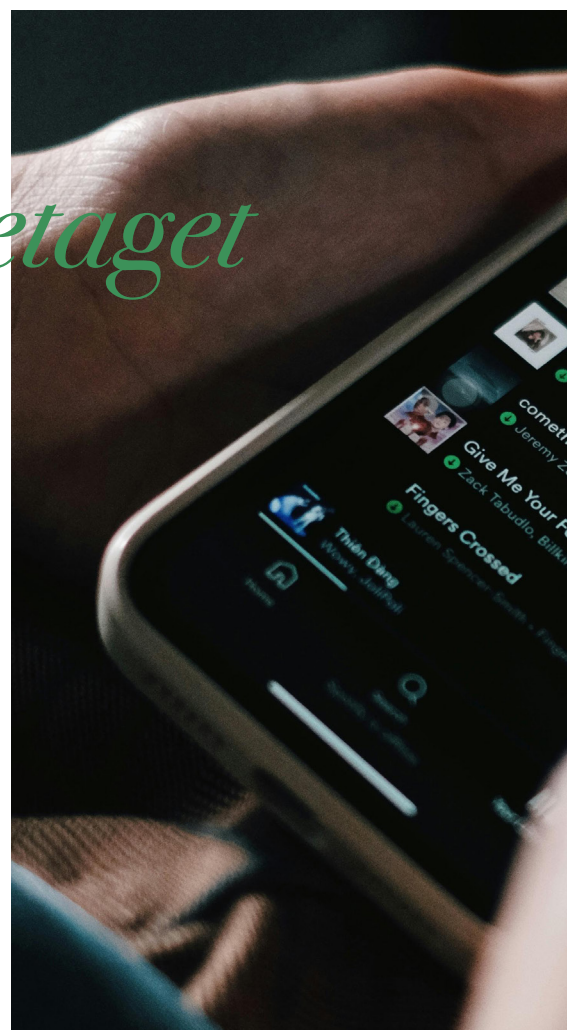

Vad är Spotify och *historien bakom företaget*

Spotify är ett av världens mest framgångsrika streamingföretag för musik, men dess historia började med en vision att skapa en plattform som kunde konkurrera med den illegala nedladdningen av musik och samtidigt erbjuda en enkel och rättvis lösning för både användare och artister.

TEXT: SKYDDADE PERSONUPPGIFTER

FOTO: PEXELS, PRIVAT

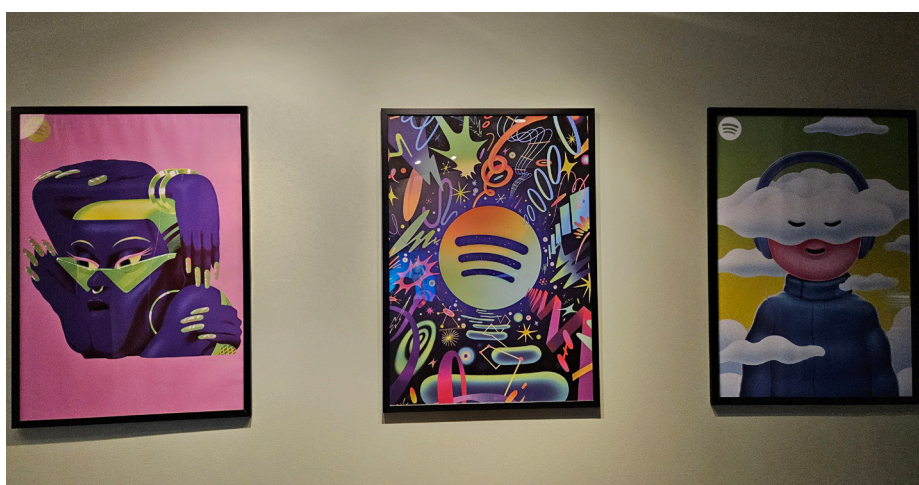

Spotify grundades 2006 i Stockholm, Sverige, av **Daniel Ek** och **Martin Lorentzon**. Vid den tiden kämpade musikindustrin med stora förluster på grund av piratkopiering via tjänster som **Napster** och **The Pirate Bay**. Ek och Lorentzon såg en möjlighet att skapa en laglig plattform där användare kunde strömma musik smidigt istället för att ladda ner den olagligt.

Idén bakom Spotify var att ge användare **gratis tillgång till musik via reklam** eller möjligheten att betala för en reklamfri premiumversion. Målet var att göra den lagliga upplevelsen lika enkel och attraktiv som de olagliga alternativen.

Global expansion

- **2011:** Spotify lanserades i USA, vilket var en enorm milstolpe. USA var den största marknaden för musik, och företagets inträde där markerade början på en global expansion.
- Spotify fortsatte att växa och lanserades i flera länder världen över, samtidigt som plattformen utvecklade funktioner som spellistor, personlig musikrekommendation (som **Discover Weekly**) och poddar.

Tips till barn som vill lära sig programmera

Innovation och påverkan

- **Algoritmer och AI:** Spotify revolutionerade hur människor upptäcker musik genom sina avancerade rekommendationsalgoritmer.
- **Poddar och audiovisuellt innehåll:** Utöver musik blev poddar en viktig del av plattformen, vilket breddade dess användarbas.

Spotify idag

Spotify är nu en global jätte inom musikstreaming:

- **Över 500 miljoner användare** (2024), varav över 200 miljoner är betalande prenumeranter.
- Plattformen är verksam i över **180 länder**.
- Spotify har också blivit en betydande aktör inom poddvärlden, med exklusiva avtal med stora profiler och företag.

Dataingenjörens jobb

Tänk dig att Spotify är en jättestor musikbutik, där miljontals låtar ska finnas tillgängliga för miljontals användare samtidigt. En dataingenjör är den som bygger och underhåller de "osynliga rulltrapporna, hyllorna och kassasystemen" som ser till att:

- **Musiken hittar rätt person:** Om du gillar rock, ser dataingenjören till att rekommendationer som passar din smak dyker upp.
- **Allt går snabbt och smidigt:** Ingen vill vänta länge på att deras favoritlåt ska börja spela. Dataingenjörer gör så att allt laddar blixtnsnabbt.
- **Massor av data hanteras säkert:** Spotify samlar in information om vad användarna gillar, och dataingenjören hjälper till att ordna och skydda all den informationen.

Börja med enkla och roliga program

Att lära sig programmera ska kännas som en lek! Börja med enkla verktyg där man kan skapa spel, animationer eller små projekt utan att behöva skriva mycket kod.

Scratch: Ett roligt verktyg där du drar och släpper block för att skapa spel och berättelser.

Code.org: Här finns roliga lektioner baserade på spel som Minecraft eller Disney-karakärer.

Tynker: Liknar Scratch men med fler spel och teman.

Utforska spel som lär ut programmering

Vissa spel är skapade för att lära barn programmering medan de spelar.

Minecraft: Education Edition: Lär dig koda genom att bygga och lösa problem.

Lightbot: Ett pusselspel där du lär dig programmera en robot.

RoboZZle: Ett lätt pusselspel som lär dig grunderna i hur programmering fungerar.

Hur är det att jobba som programmerare på en av världens största musikplattformar? Vi fick chansen att besöka Erisa på Spotify, där hon tar oss med bakom kulisserna för att visa hur deras jobb bidrar till att musiken vi älskar når våra öron.

TEXT: SKYDDADE PERSONUPPGIFTER
FOTO: PRIVAT

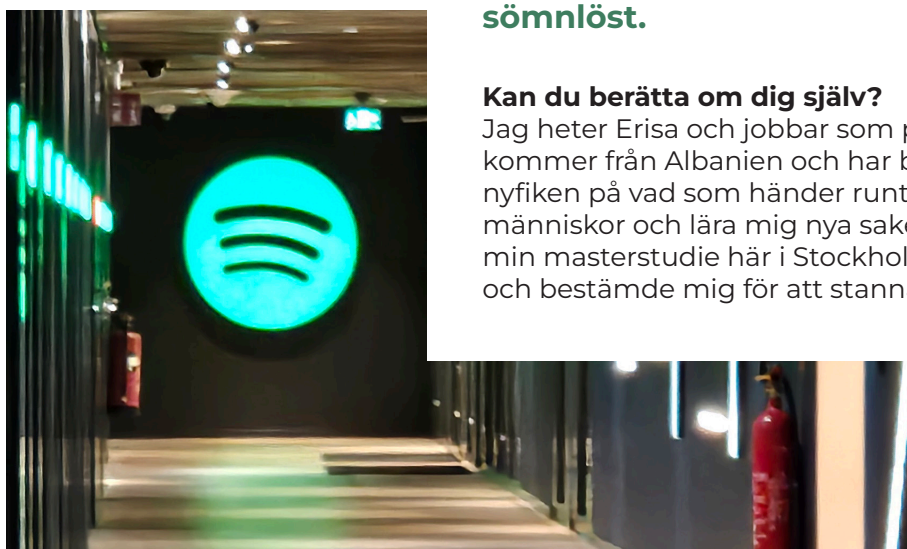

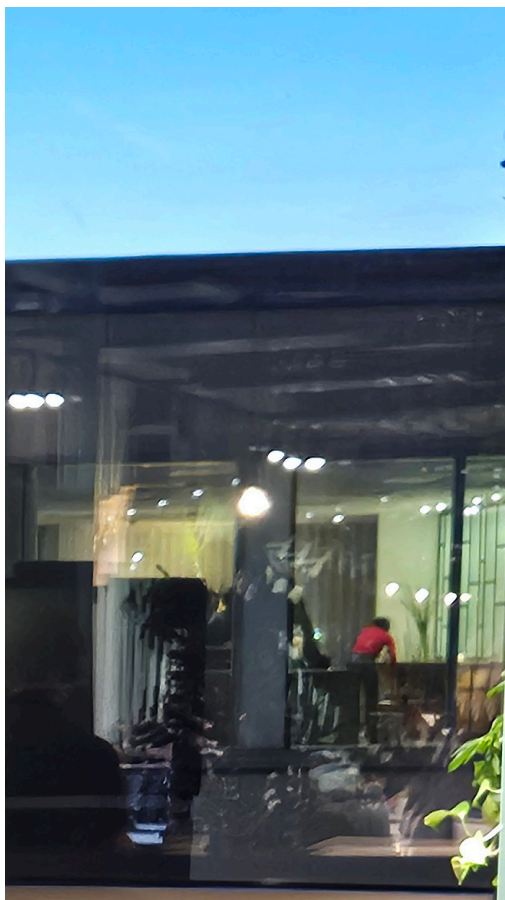
BAKOM KULISSERNA PÅ SPOTIFY

Hur fungerar Spotify egentligen? Erisa, en programmerare bakom tjänsten, berättar om hur de skapar den teknik som får dina favoritlåtar att spelas sömlöst.

Kan du berätta om dig själv?

Jag heter Erisa och jobbar som programmerare här på Spotify. Jag kommer från Albanien och har bott här i Sverige i 10 år nu. Jag var nyfiken på vad som händer runt om i världen, att lära känna nya människor och lära mig nya saker. Jag bestämde mig därför att göra min masterstudie här i Stockholm och fick sedan mitt första jobb och bestämde mig för att stanna här.

KOD, MUSIK OCH MAGI

Är det roligt att jobba som en dataingenjör?

Att vara dataingenjör är lite som att vara en byggmästare i en digital värld. Du bygger något som hjälper miljontals människor att njuta av musik varje dag. Det är också som att vara en detektiv som hittar lösningar på problem genom att klura och skapa smart kod!

Hur går det till att få in musiken på Spotify?

Det är oftast skivbolag som äger musiken, så om du är artist kan du spela in din musik och sedan få ett skivbolag att kontakta Spotify för att de ska släppa musiken. Då skickar de låtar till Spotify och vi programmerare ser till att de läggs upp.

Hur hänger det ihop med programmering?

- **Bygga pipelines:** En dataingenjör skriver kod som är som rör eller vägar för data. Denna data kan vara vad folk lyssnar på, hur ofta en låt spelas eller vilka artister som är populära.
- **Sortera data:** Tänk dig att data är som ett jättestort pussel. Dataingenjören hjälper till att sortera bitarna så att de kan användas för att bygga något (som spellistor eller statistik för artister).
- **Jobba i team:** En dataingenjör samarbetar med andra, som apputvecklare (de som bygger själva Spotify-appen) och dataanalytiker (de som tittar på datan för att förstå trender).

Varför är det viktigt?

Spotify skulle inte fungera utan dataingenjörer! De ser till att:

- Rekommendationerna blir smartare (så du hittar nya favoritlåtar).
- Artister kan förstå hur många som lyssnar på deras musik.

- All data är organiserad och tillgänglig, även om det handlar om miljarder låtar och användare.

Om man inte är bra på matte, kan man ändå bli programmerare?

Mycket programmering handlar inte om svår matte:

Bygga hemsidor eller appar: Det handlar mer om design och logik än om matte.

Skapa spel eller animationer: Här är kreativitet och fantasi viktigare än matte.

Jobba med data eller backend-system: Backend-system kräver förståelse för dataflöden och logiska strukturer, men avancerad matematik är sällan nödvändig.

De flesta programmerare använder bara grundläggande matematik, som:

- **Addition och subtraktion:** För att räkna ut enkla saker.
- **Logik och mönster:** Som att förstå "om det här händer, gör det där."

För mer avancerade områden, som spelutveckling eller AI, kan du behöva lite extra matte, men det går alltid att lära sig det du behöver senare. Programmering är för alla som är villiga att prova och öva.

SPOTIFY FRÅN INSIDAN

Hur känns det att jobba för ett företag som så många använder och tycker om?

Det är jätteroligt och spännande! Nästan alla känner till Spotify och är nyfikna, så de ställer ofta frågor. Jag uppskattar verkligen att det finns så många fantastiska människor här på Spotify – de är inte bara duktiga på sina jobb utan också riktigt bra personer. Det är en inspirerande miljö där jag lär mig något nytt varje dag, och det är nog det jag gillar allra mest.

Om du kunde ge dig själv ett råd när du var yngre, vad skulle det vara?

När jag har satt upp mål för mig själv har jag alltid uppnått dem, eftersom jag har varit övertygad om att jag skulle klara det. Jag tror att det är bra att sätta upp mål för sig själv, och jag är säker på att du kan nå dina mål om du verkligen försöker. Idag skulle jag kanske ge mig själv större och mer utmanande mål, men jag är ändå nöjd över att jag alltid har varit nyfiken.

I Albanien hade jag det ganska bra och jobbade redan som programmerare, men eftersom Albanien är ett land under utveckling visste jag inte hur resten av världen fungerade eller såg ut. Det bästa rådet jag kan ge er är att alltid vara nyfikna. Det finns saker ni inte vet om idag, men som ni kanske kommer att älska och uppskatta i framtiden – och vem vet, det kan till och med bli ert framtida jobb.

ROLIGA FAKTA

Den största snöflingan någonsin

Enligt Guinness världsrekord var den största snöflingan som någonsin dokumenterats 38 cm bred och 20 cm tjock! Den föll i USA i Montana år 1887.

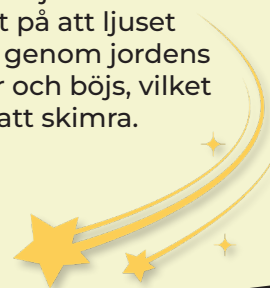
Hur jultomten fick sitt röda utseende

Den moderna bilden av jultomten – en glad man med röd dräkt – blev populär tack vare Coca-Colas julreklamer på 1930-talet. Illustratören Haddon Sundblom skapade den ikoniska versionen som vi känner igen idag, även om jultomten redan tidigare hade haft olika färger som grönt och blått.

Stjärnorna på himlen blinkar inte egentligen

När vi ser stjärnor blinka beror det på att ljuset passerar genom jordens atmosfär och böjs, vilket får dem att skimra.

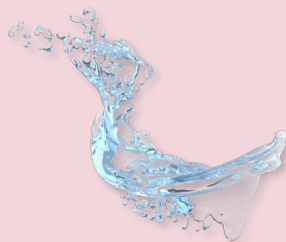
Potatischips uppfanns av en slump

En kock i New York skar tunna skivor potatis för att hämnas på en krävande kund, och chipsen blev en succé.

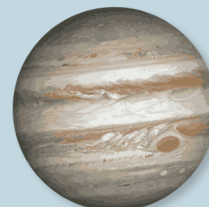
Vatten kan koka och frysa samtidigt

Under vissa förhållanden – vid mycket lågt tryck – kan vatten börja koka och frysa samtidigt! Detta kallas "trippelpunkt".

Pluto är mindre än USA

Plutos diameter är cirka 2 370 kilometer, vilket är mindre än avståndet mellan New York och Los Angeles.

Det finns en frukt som smakar som chokladpudding

Svarta sapoten, även kallad "chokladpuddingfrukt", är en tropisk frukt som kommer från Mexiko och Centralamerika. Fruktköttet har en krämig konsistens och en smak som påminner starkt om chokladpudding, trots att den är naturligt söt och nyttig.

Hajar har funnits längre än dinosaurier

Hajar har simmat i haven i över 400 miljoner år, långt innan dinosaurier dök upp!

Stiftelsen SAPPLING

Tillsammans för en ljusare framtid

FÖLJ MED OSS PÅ DENNA RESA

- FÖR MÄNNISKOR, FÖR SAMHÄLLET, FÖR FRAMTIDEN.

Stiftelsen Sapling

En ny era av samhällsengagemang

Sedan starten 2016 har Sapling AB arbetat för att skapa lösningar för människor i utsatta livssituationer. Nu tar vi nästa steg! Från och med 2025 införs en vinstbegränsning, vilket betyder att överskottet från vår verksamhet går direkt till Stiftelsen Sapling. Stiftelsen är vår plattform för att driva initiativ som stärker individer, skapar möjligheter och bygger ett samhälle där alla kan utvecklas.

Kontakt oss!
Donationer: donation@stiftelsensapling.se
Volontär: volontar@stiftelsensapling.se

Vad gör vi?

Stiftelsen Sapling arbetar för att ge stöd och hopp till de som behöver det mest. Vi driver projekt som:

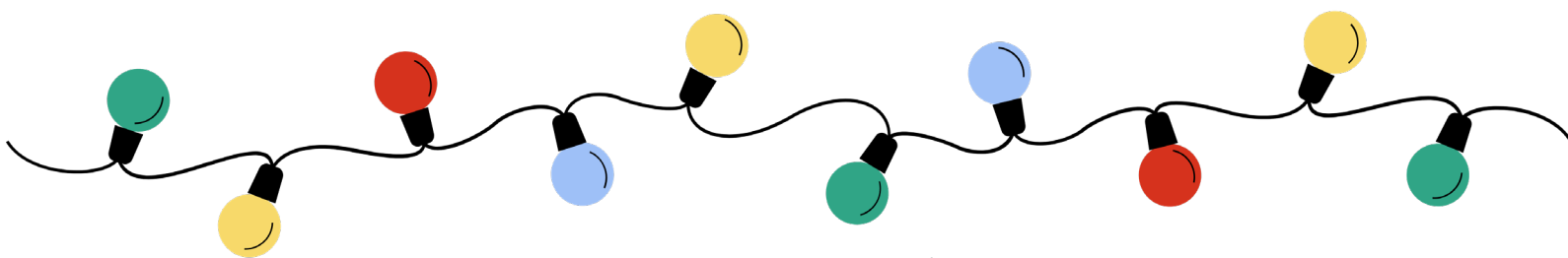
- **Saplingbladet** – En serietidning skapad med och för barn på våra skyddade boenden. Här får barnen uttrycka sig kreativt och lära sig om viktiga ämnen på ett roligt sätt.
- **365 Dagar för Dig, av Dig** – En inspirerande bok med dagliga insikter och aktiviteter som stärker barns självförtroende och kreativitet.

Stiftelsen Sapling erbjuder också **ekonomiskt stöd** till individer i vår fokusgrupp som befinner sig i svåra livssituationer. Genom att ansöka om stöd kan de få ekonomiskt stöd att skapa bättre förutsättningar.

Hur kan du bidra?

- **Ge en gåva:** Varje krona gör skillnad för vårt arbete.
- **Företagssamarbeten:** Bli vår partner och gör långsiktig skillnad.
- **Bli volontär:** Engagera dig och hjälp oss skapa förändring.

Tillsammans kan vi skapa en framtid där alla har en chans att lyckas. Besök vår hemsida eller mejla oss för att delta i vårt arbete!

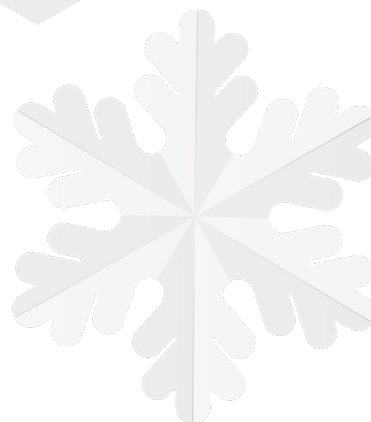

SNÖFLINGOR

Du behöver: Vitt papper, sax och glitterlim

Så här gör du:

- Vik pappret:** Vik ett vitt papper till en fyrkant, sedan till en trekant genom att vika tre gånger.
- Klipp mönster:** Klipp små former och mönster längs trekantens kanter. Prova olika former för unika snöflingor.
- Vik upp:** Öppna pappret och se ditt snöflingemönster ta form.
- Dekorera:** Använd glitterlim för att lägga till en gnistrande effekt på flingorna.
- Låt torka:** Låt glitterlimmet torka innan du använder snöflingorna som dekoration.

JULKULOR

Du behöver:

- Färgat papper eller mönstrat papper
- Sax
- Limstift eller dubbelhäftande tejp
- Små stjärnor (klistermärken eller glitterstjärnor)
- Hålslag eller håltagare
- Snöre eller band

Så här gör du:

- Klipp ut cirklar:** Klipp ut 4–6 cirklar av färgat eller mönstrat papper. Alla cirklar bör vara lika stora.
- Vik och limma:** Vik varje cirkel på mitten. Limma ihop de vikta sidorna mot varandra tills du får en 3D-form (men lämna sista sidan öppen).
- Dekorera:** Klistra små stjärnor på cirkelarna för extra dekoration.
- Gör ett hål:** Använd hålslaget för att göra ett hål upptill.
- Fäst snöre:** Trä ett snöre genom hålet och knyt en ögla så att kulan kan hängas i granen.

DAGS ATT PYSSLA!

JULGRANAR

Du behöver:

- Grönt papper
- Sax
- Limstift eller flytande lim
- Knappar, garn, paljetter eller andra dekorationer
- En liten träpinne eller sugrör (för att fungera som granstam)
- Kartong eller ett litet lock (som bas)

Så här gör du:

1. **Klipp trianglar:** Klipp ut 3–4 trianglar i olika storlekar av det gröna pappret. Dessa ska staplas på varandra för att skapa granens lager.
2. **Montera trädet:** Börja med den största triangeln längst ner och limma fast de andra ovanpå i fallande storleksordning.
3. **Fäst stammen:** Limma fast träpinnen eller sugröret på baksidan av granen.
4. **Dekorera:** Limma fast knappar, garn, paljetter eller andra små dekorationer på trianglarna.
5. **Fäst på basen:** Stick eller limma fast pinnen på en liten kartongbit eller i ett lock för att hålla granen stående.

TEXT: SKYDDADE PERSONUPPGIFTER FOTO: PEXELS

Saffransvåfflor

Du behöver:

- 3 dl mjölk
- 3 dl vetemjöl
- 2 ägg
- 100 g smält smör
- 1 paket saffran (0,5 g)
- 1 msk socker
- 1 tsk bakpulver

Så här gör du:

1. Börja med att smälta smöret och låt det svalna.
2. Vispa ihop mjölk, ägg och saffran i en stor skål.
3. Tillsätt mjöl, socker och bakpulver och rör om tills det blir en jämn smet.
4. Häll i det smälta smöret och vispa lite till.
5. Värm våffeljärnet och smörj det med lite smör eller olja.
6. Grädda våfflorna gyllene och krispiga i järnet, ca 2-3 minuter per våffla.

Serveringstips: Toppa med grädde, sylt, bär, eller varför inte lite glass!

Saplings julbak

Julen närmar sig, och vad passar bättre än doften av nybakat? I detta Saplingblad hittar du enkla och goda recept för julens bakstunder. Låt dig inspireras och sprid värme i köket!

Pepparkakor

Du behöver:

- 200 g smör
- 1,5 dl socker
- 1,5 dl sirap
- 1 msk kanel
- 1 msk ingefära
- 1 msk nejlikor
- 1 msk kardemumma
- 2 tsk bikarbonat
- 7 dl vetemjöl
- 1 dl vatten

Så här gör du:

1. Smält smöret tillsammans med socker och sirap i en kastrull.
2. Blanda ner alla kryddorna och bikarbonat i smörblandningen.
3. Tillsätt vatten och mjöl, och rör om tills det blir en smidig deg.
4. Ställ in degen i kylan minst en timme, helst över natten.
5. Sätt ugnen på 175°C. Kavla ut degen tunt på ett mjölat bord och tryck ut kakor med pepparkaksformar.
6. Lägg kakorna på en plåt med bakplåtspapper och grädda i ugnen i ca 5-7 minuter.

Dekorationstips: När pepparkakorna har svalnat kan du dekorera dem med glasyr!

S'mores

Du behöver:

- Mariekex eller andra kex du gillar
- Mjolkchoklad (rutor eller små bitar)
- Marshmallows

Så här gör du:

1. Lägg en bit choklad på ett kex.
2. Lägg en marshmallow ovanpå chokladen.
3. Värm allt i mikron i några sekunder tills marshmallowen blir mjuk och chokladen börjar smälta (ca 5-10 sekunder, kolla ofta så det inte blir för varmt).
4. Lägg ett annat kex på toppen som ett lock och tryck försiktigt ihop så marshmallowen och chokladen kläms ihop.

Tips: Om du har en ugn, kan du lägga ut flera kex med choklad och marshmallow på en plåt och grilla dem i ugnen i några minuter tills marshmallowsen är gyllene.

VINTER bingo

Jag har gått på
en promenad

Jag har läst
i en bok

Jag har tackat
någon för något
nån gjort för mig

Jag har lett
mot en
främling

Jag har gjort
en extra uppgift
hemma

Jag har
hjälpit någon
med något

Jag har skickat
ett vänligt sms
till någon

Jag har lärt mig
något nytt

Jag har ritat en
bild och gett
bort den

Jag har sagt
något fint
till en vän

Jag har pysslat

Jag har skänkt
något jag inte
använder längre

Jag har skrivit
ner tre
saker jag är
tacksam för

Jag har druckit
en varm choklad

Jag har gett
någon en
stor kram

Jag har gjort
något snällt mot
mig själv

BINGO?

Mejla ett foto på ditt vinterbingo till oss på
sapling@saplingbladet.se och vinn en biobiljett!

Nästa nummer...

FULL FART FRAMÅT

inför

SPORTLOV

UDDA SPORTER

STORT REPORTAGE OM AI

ROLIGA AKTIVITETER

AV BARNEN, FÖR BARNEN

Sapling är ett framstående vård- och omsorgsbolag med starka kärnvärden och en passion för att skapa bättre förutsättningar, särskilt för barn i utsatthet och de som bor i skyddade boenden. Vår kompetenta och engagerade personal arbetar med omsorg, kreativitet och mod för att ge stöd och trygghet till barn och ungdomar.

Saplingbladet är en manifestation av vår övertygelse om att varje röst är viktig. Det är en plattform som ger er, våra barn och ungdomar, möjligheten att uttrycka era känslor, erfarenheter och drömmar. Genom spännande berättelser, intressanta karaktärer och visuell stimulans strävar vi efter att skapa en engagerande och underhållande plattform.

Vi på Sapling tror på livslångt lärande och använder vår kompetens för att ständigt förbättra vårt stöd och vår service. Med kreativitet och mod tar vi oss an utmaningarna för att skapa en positiv inverkan på barnens liv. Vi är dedikerade till att skapa en ny värld där barns och ungdomars röster, historier och fantasier kan blomstra.

Tack för att ni är en del av Sapling,
där vi tillsammans bygger en bättre framtid.

